

Inleiding Omgevingswet

Annemieke Elfferich-Schattenberg
Informatiepunt Omgevingswet

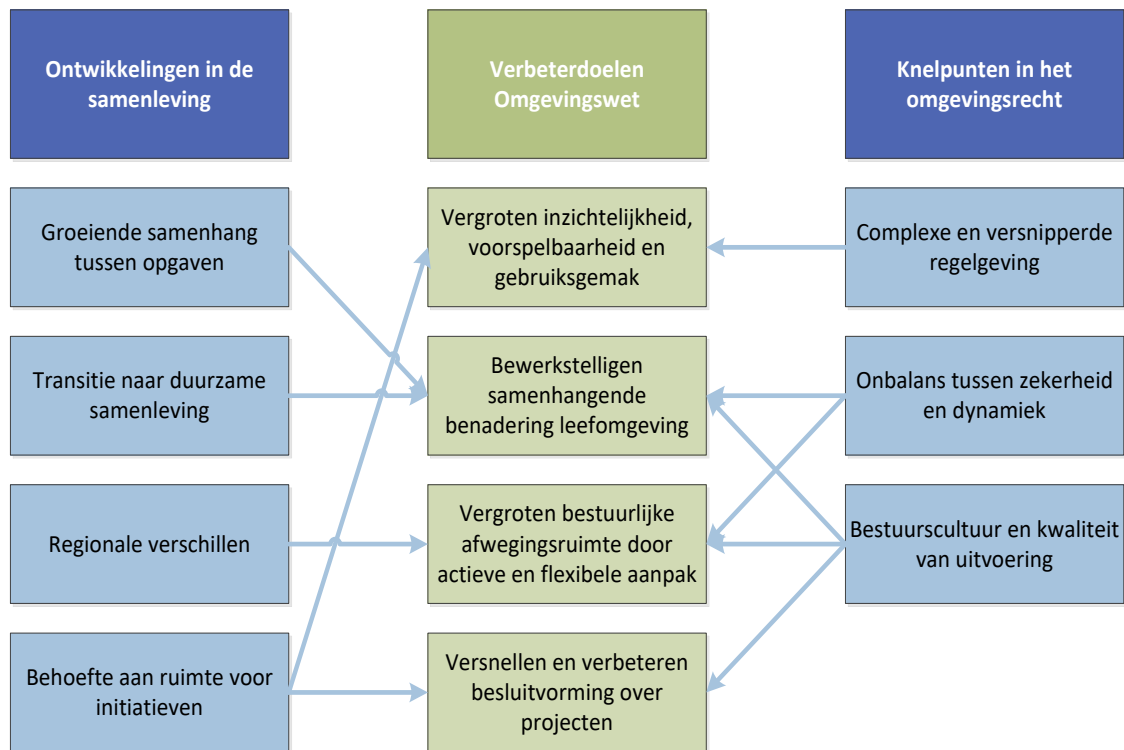
Moderator: Nicoline van den Heuvel
Programma Aan de slag met de Omgevingswet

Implementatie synchronisatiedag 27 oktober 2020

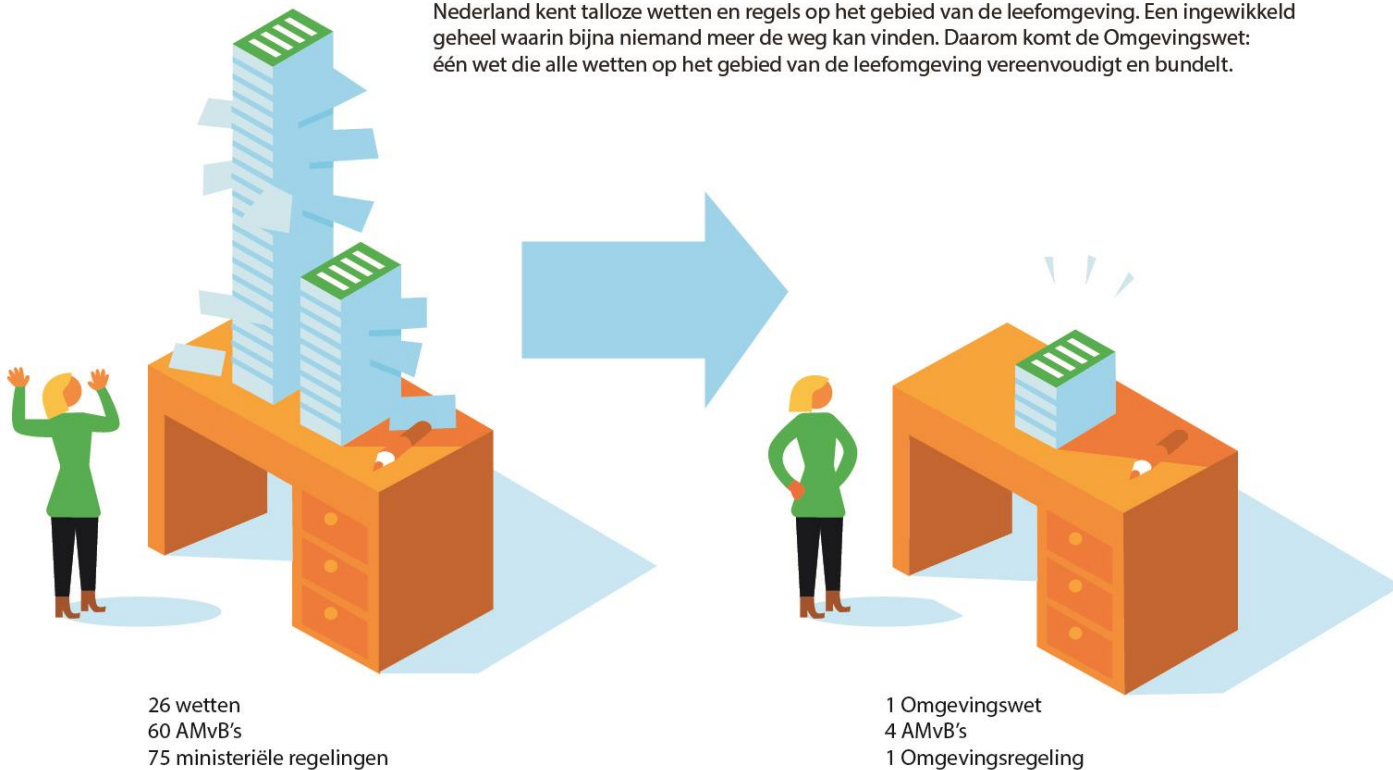
Het Stelsel

'The making of' de stelselherziening omgevingsrecht

Vereenvoudiging van het omgevingsrecht

Nederland kent talloze wetten en regels op het gebied van de leefomgeving. Een ingewikkeld geheel waarin bijna niemand meer de weg kan vinden. Daarom komt de Omgevingswet: één wet die alle wetten op het gebied van de leefomgeving vereenvoudigt en bundelt.

Vernieuwing stelsel omgevingsrecht

Invoeringsspoor

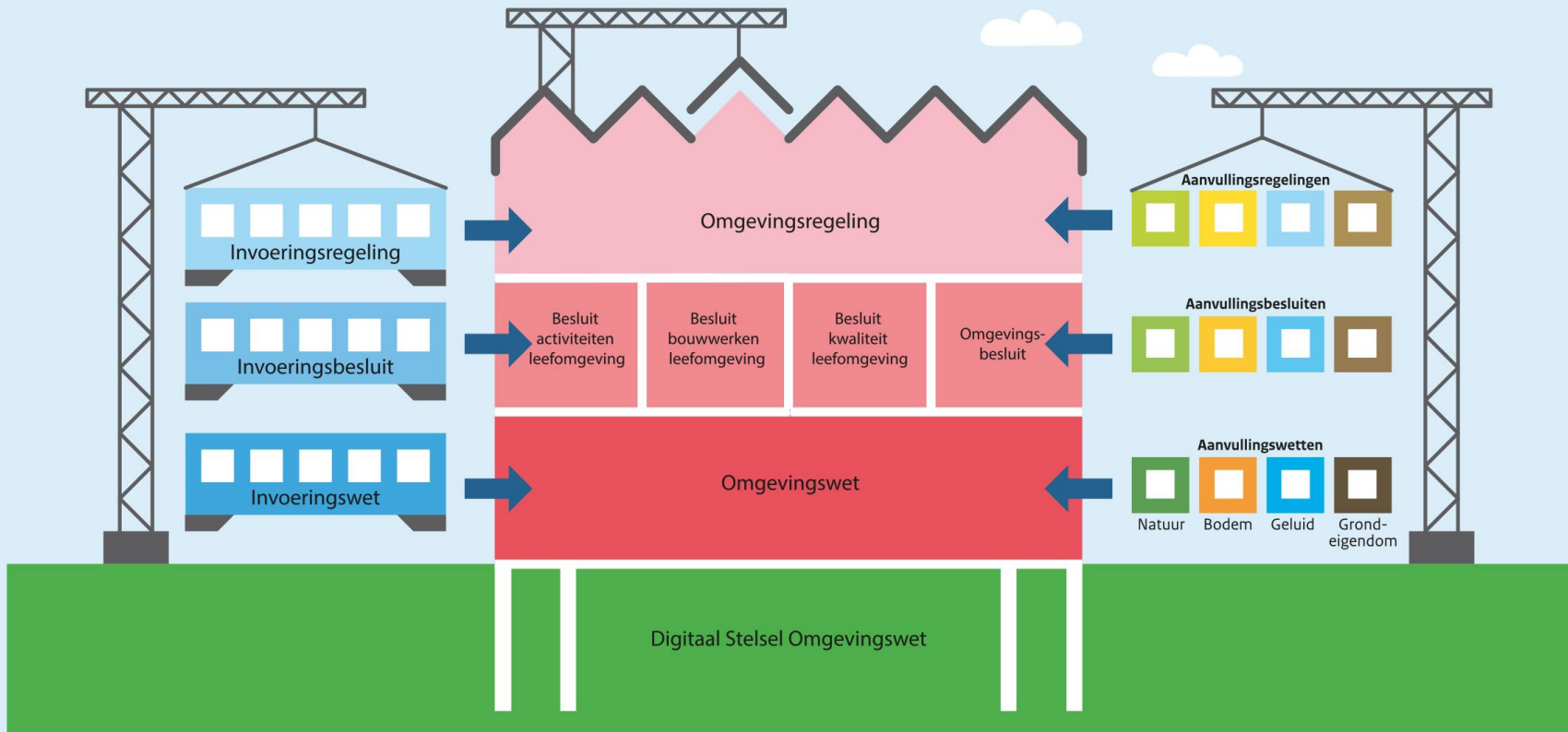
Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

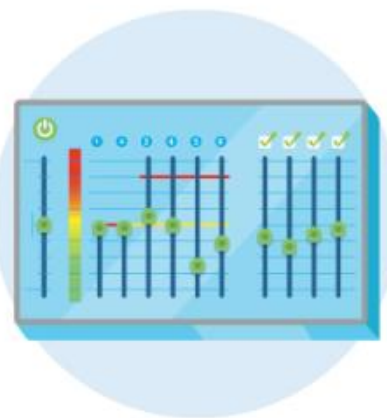
De vier verbeterdoelen

1 Inzichtelijk
omgevingsrecht

2 Leefomgeving centraal

3 Ruimte voor maatwerk

4 Sneller en beter

Inzichtelijk omgevingsrecht

Wat

- Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht

Hoe

- DSO (digitaal stelsel omgevingswet)
- Meer algemene regels (minder vergunningen)
- Als vergunning dan 1 Bevoegd gezag, 1 loket en 1 besluit
- Beperkt palet aan (kern)instrumenten

Leefomgeving centraal

Wat

- Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving

Hoe

- Beperkt palet aan instrumenten (minder plannen)
- Samenhangende beleidszorg voor de fysieke leefomgeving
- Participatie

Ruimte voor maatwerk

Wat

- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving

Hoe

- BKL (Besluit kwaliteit leefomgeving) bepaalt mede de afwegingsruimte (instructieregels, beoordelingsregels)
- Maatwerkregels/voorschrift
- Aanvullende of afwijkende omgevingswaarden
- Individuele besluiten (waar mogelijk) losgekoppeld van omgevingswaarde

Sneller en beter

Wat

- Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving

Hoe

- Meerdere activiteiten met 1 besluit
- Vroegtijdige participatie
- Vergunningen standaard via procedure afd 4.1 Awb
- Schrappen onderzoeksverplichtingen en adviesverplichtingen
- Mer in combi met voorbereidingsprocedure besluit

Maatschappelijke doelen: Beschermen én benutten

Met het oog op:

- Duurzame ontwikkeling
- Bewoonbaarheid van het land
- Bescherming en verbetering van het leefmilieu

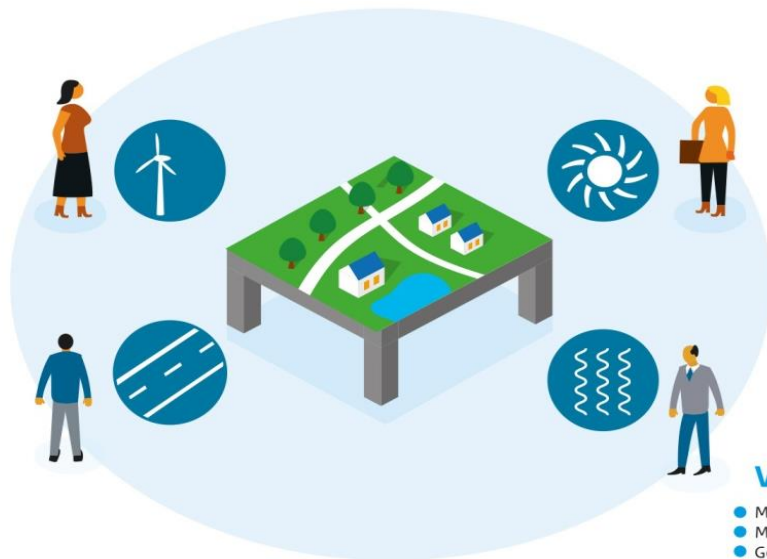
Het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een **veilige en gezonde fysieke leefomgeving** en een **goede omgevingskwaliteit**, ook vanwege de **intrinsieke waarde van natuur**
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter **vervulling van maatschappelijke behoeften**.

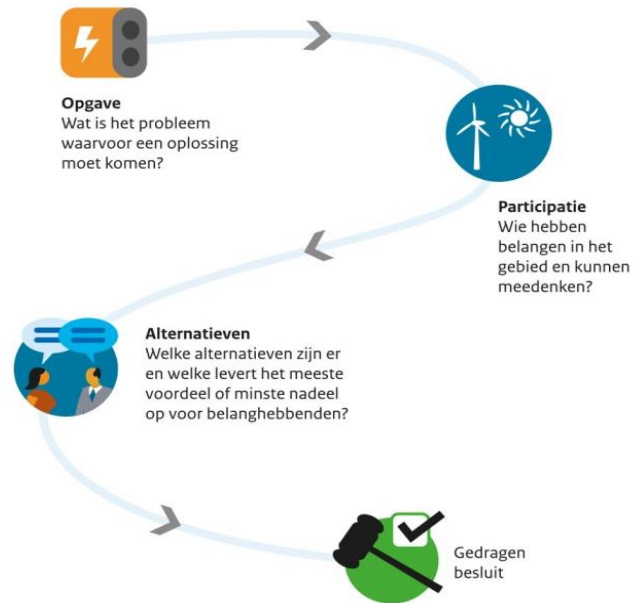
Brede participatie bij de start

In de Omgevingswet is brede participatie een belangrijke voorwaarde voor snellere en betere plan- en besluitvorming. Door eerst gezamenlijk naar kansrijke oplossingen te zoeken en pas dan gedetailleerd onderzoek naar het gekozen alternatief te doen. Participatie is verplicht bij een projectbesluit. Overheden moeten bij het vaststellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en programma's aangeven hoe ze burgers, bedrijven en belanghebbenden hebben betrokken.

Voordelen

- Meer draagvlak
- Minder onderzoekslasten
- Gebruikmaken van beschikbare expertise
- Tijd- en kostenbesparing mogelijk

Gaan werken met de Omgevingswet

Veranderopgave

- Meer/anders integraal werken
- Meer/anders gebiedsgericht werken
- Meer/anders in regionale samenwerking
- Meer/anders in samenwerking met de samenleving

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Centrale plek waar digitale informatie over fysieke leefomgeving samenkomt

Bestaat uit: Landelijke voorziening (DSO-LV) + lokale systemen

DSO-LV omvat o.a.

- vergunningcheck
- vergunningaanvraag
- regelgeving en beleid van gemeenten, waterschappen, provincies en rijk

Vervangt de huidige digitale loketten:

- Omgevingsloket Online (OLO)
- Activiteitenbesluit Internet Module (AIM)
- Ruimtelijkeplannen.nl

Het nieuwe omgevingsloket

Waarmee kunnen wij u helpen?

Algemene regels

Iedere bestuurslaag een verplicht instrument:

- Rijk: AMvB, ministeriële regeling
 - Provincie: omgevingsverordening
 - Gemeente: omgevingsplan
 - Waterschap: waterschapsverordening
-
- Bevat juridisch bindende regels

Ordening algemene rijkregels

Omgevingsbesluit

Bevat regels voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving.

Dus burgers, bedrijven en overheid.

Het gaat om regels over:

- het bevoegd gezag voor vergunningen
- procedures
- handhaving en uitvoering
- het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

Bevat regels voor overheden.

Het gaat om:

- omgevingswaarden
- instructieregels over het uitvoeren van taken en het gebruiken van instrumenten
- beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen
- monitoringsverplichtingen

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Bevat algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Burgers, bedrijven en overheden moeten zich aan deze regels houden als ze die activiteiten uitvoeren.

In het Bal staat ook of voor die activiteiten een melding of omgevingsvergunning nodig is.

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Bevat regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken.

Bevat tevens regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk.

En over het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden.

Omgevingsregeling

Bevat regels over

- de grenzen van locaties
- door het Rijk en decentraal gereguleerde activiteiten
- aanvraagvereisten voor vergunningen
- meet- en rekenmethoden
- monitoring en informatieverplichtingen
- financiële bepalingen

Met de Invoeringsregeling komen daar nog regels over het DSO bij.

Alle AMvB's en de Omgevingsregeling

De besluiten worden aangepast met het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten. Hetzelfde geldt voor de Omgevingsregeling.

Daarnaast zijn er andere besluiten en ministeriële regelingen, waarvan de wijzigingen doorwerken in de 4 AMvB's. Al deze wijzigingen zijn verwerkt in de [geconsolideerde teksten](#) van de besluiten en de Omgevingsregeling.

Meer informatie over besluiten buiten het stelsel van de Omgevingswet die de 4 AMvB's wijzigen staan bij elk besluit, bijvoorbeeld op de [pagina besluiten die het Bkl wijzigen](#).

De kerninstrumenten

Kerninstrumenten

- 1 Omgevingsvisie
- 2 Programma's
- 3 Decentrale regels
- 4 Algemene rijksregels

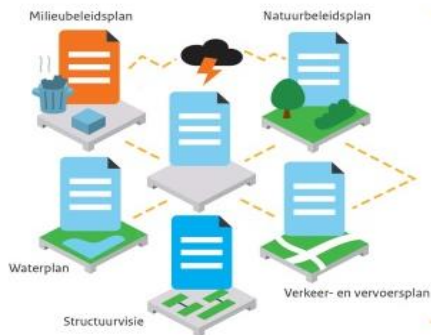
Omgevingsvisie

INSTRUMENTEN

Omgevingsvisie

In een omgevingsvisie staan de ontwikkelingen en ambities voor een grondgebied. Daarbij rekening houdend met onderwerpen als bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, Werelderfgoed en ander cultureel erfgoed. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. Het Rijk, de provincies en gemeenten zijn verplicht een omgevingsvisie te maken.

Inzicht en samenhang door integrale afwegingen

Nu

De huidige wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving is versnipperd en verspreid over verplichte sectorale beleidsplannen. Het overzicht ontbreekt daardoor en soms botsen de plannen.

Straks

De integrale omgevingsvisie zorgt voor samenhang. Het geeft ook aan wat het verantwoordelijke bestuursorgaan zelf doet en wat de verantwoordelijkheid van anderen is.

Voordelen

Een bestuursorgaan kan met de omgevingsvisie duidelijke keuzes maken en zo invloed uitoefenen op een goede fysieke leefomgeving. De inzichtelijkheid en voorspelbaarheid voor ondernemers en burgers neemt er door toe.

Participatie

Door direct betrokkenen bij de realisatie van de omgevingsvisie te betrekken, is alle kennis beschikbaar, komen alle belangen van meet af aan op tafel en ontstaat er draagvlak.

Vorm

Een omgevingsvisie bevat de hoofdlijnen van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. Er zijn verder geen vormvereisten.

Wat is een omgevingsvisie?

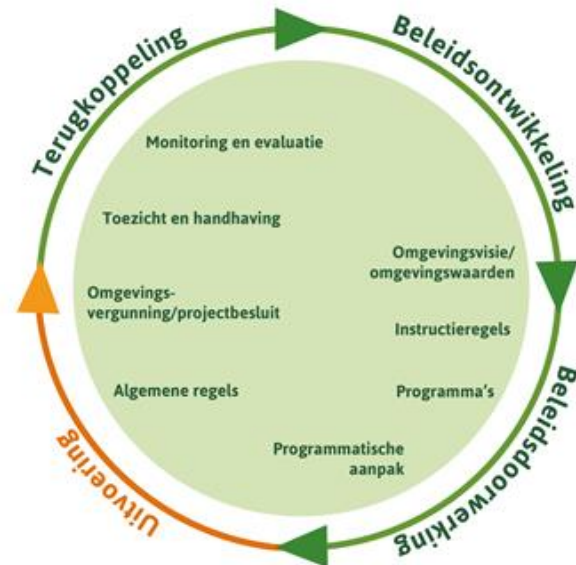
Strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving

Eén visie per bestuursorgaan voor hele grondgebied

Verplicht voor Rijk, provincie, gemeente

Zelfbindend

Omgevingsvisie: inhoud

Wordt opgesteld met oog op doelen van de wet

Houdt rekening met samenhang van:

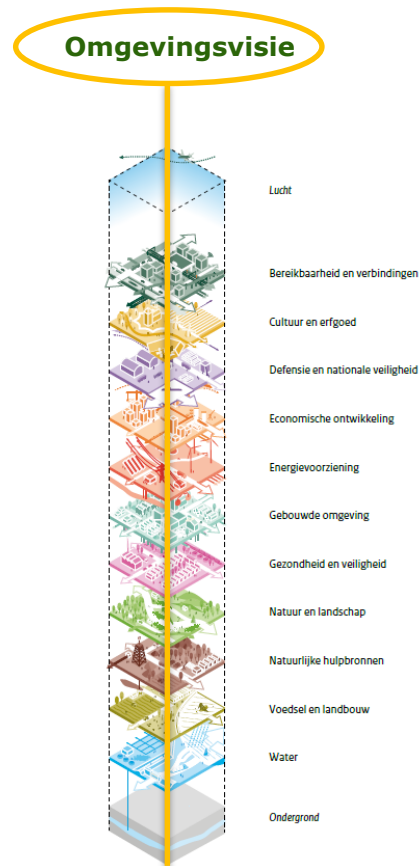
- relevante onderdelen/aspecten fysieke leefomgeving en daarbij rechtstreeks betrokken belangen

Bevat hoofdlijnen:

- kwaliteit fysieke leefomgeving
- voorgenomen ontwikkelingen, gebruik, beheer, bescherming, behoud van grondgebied
- het te voeren beleid

Houdt rekening met beginselen:

- voorzorg
- preventief handelen
- milieuaantastingen bij voorrang aan bron bestrijden
- vervuiler betaalt

Programma

Flexibel toepasbaar:

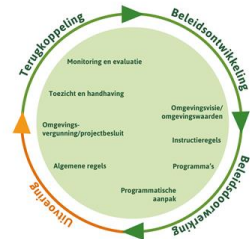
van abstract (van visie) tot concreet (tot algemene regels)

Programma bevat:

- uitwerking van het te voeren beleid
- maatregelen om te voldoen aan een omgevingswaarde
- maatregelen om te voldoen aan andere doelstelling fysieke leefomgeving

Vaststelling door:

- Minister
- Gedeputeerde Staten
- Burgemeester & Wethouders
- Algemeen Bestuur waterschap

Programma

Gezamenlijk programma

Verplicht en niet-verplicht programma

Bijzondere vormen:

- Programmatische aanpak
- Bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

Zelfbindend (soms uitzondering)

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebieds-
dekkende regeling met alle regels voor
de fysieke leefomgeving.

Gemeentelijk
omgevingsplan

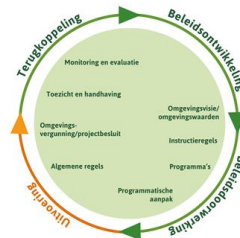

De provinciale
omgevingsverordening

Waterschaps-
verordening.

Omgevingsplan

Bevat alle regels over de fysieke leefomgeving van de gemeente binnen het grondgebied

Per gemeente één omgevingsplan

Geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de gemeentelijke omgevingsvisie

Meer afwegingsruimte voor de gemeente

Regels in het Omgevingsplan

Gemeenten kunnen regels stellen aan activiteiten (artikel 4.1 Ow)

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de regels in het omgevingsplan leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2, 1e lid, Ow)

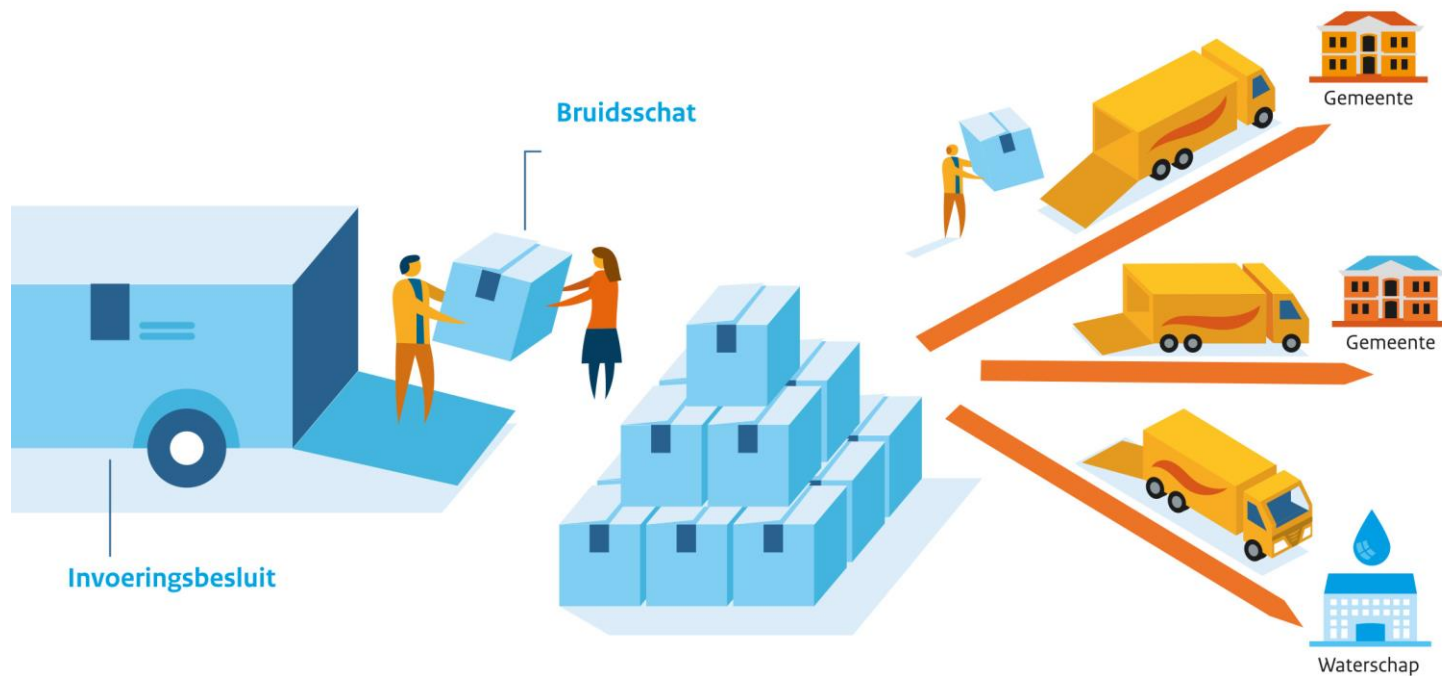
- Dit kan door functie toe te kennen aan een locatie, bijvoorbeeld functie wonen of horeca, maar hoeft niet
- Kan ook door regels te stellen aan activiteiten

Regels hebben een werkingsgebied

Regels in het Omgevingsplan

De bruidsschat

Regels in de bruidsschat

Een belangrijk deel van deze regels staat vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet in verschillende besluiten en regelingen:

- Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling
- Besluit omgevingsrecht
- Besluit lozen buiten inrichtingen
- Besluit lozing afvalwater huishoudens
- Bouwbesluit 2012
- Woningwet

Omgevingsverordening

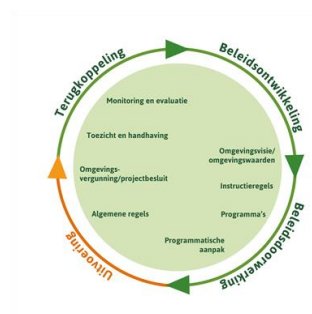
Geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven

Bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving

Bevat algemene regels of vergunningplichten. Gelden voor iedereen

Kan ook omgevingswaarden bevatten. Gelden alleen voor bestuursorganen die belast zijn met de monitoring en de programmaverplichtingen

Instructieregels gelden alleen voor de bestuursorganen aan wie ze zijn gericht.
Instructieregels gelden niet voor burgers en bedrijven

Regels over activiteiten in de omgevingsverordening

De provincie kan

- diverse soorten regels stellen over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving (artikel 4.2 Ow).
- regels stellen aan ontgrondingsactiviteiten, lozingsactiviteiten of milieubelastende activiteiten.
- regels stellen over activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de staat en werking van wegen in beheer bij de provincie.

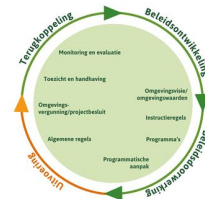
Milieubelastende activiteiten in de omgevingsverordening

In de omgevingsverordening kan de provincie regels stellen aan milieubelastende activiteiten. De provincie kan een vergunningplicht opnemen in de omgevingsverordening (artikel 2.15, lid 2b Bal).

Dit kan alleen als de provincie taken moet uitvoeren wat betreft het:

- voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden
- beschermen van de kwaliteit van grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden
- beheer van watersystemen en zwemwaterbeheer

Waterschapsverordening

Bevat regels voor waterkeringen en watergangen (soms wegen) binnen het beheergebied van een waterschap

Bevat regels over gebruikmaken van een waterstaatswerk

bijvoorbeeld: waterkeringen, wateren, waterscheidingen, wegen, bemalingsinrichtingen, sluizen, duikers, stuwen en inlaat- en uitwateringsgeulen en havens.

Bevat het algemene toetsingskader voor wateractiviteiten

De regels van de waterschapsverordening gelden voor iedereen

De grenzen van het beheergebied van een waterschap legt de provincie vast in een provinciale verordening op grond van de Waterschapswet

Soorten regels in de waterschapsverordening

Kan de volgende soorten regels bevatten:

- Regels over activiteiten
- Vergunningplicht voor lozingsactiviteiten
- Mogelijkheid maatwerkvoorschriften
- Maatwerkregels
- Aanwijzen adviseurs procedure omgevingsvergunning

Regels over activiteiten in waterschapsverordening

Lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. Daarbij moet het waterschap de eisen van de Kaderrichtlijn Water in acht nemen (Bkl, artikel 6.1)

Lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk (rioolwaterzuiveringsinstallatie)

Activiteiten in of nabij het oppervlaktewater

Activiteiten in, op of nabij waterkeringen

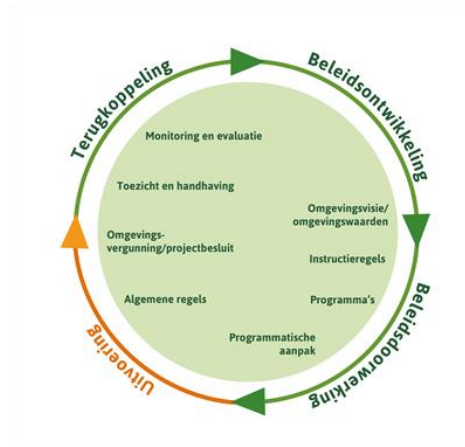
Het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem

Activiteiten aan, op of nabij wegen in het beheer van het waterschap

Omgevingsvergunning

- Minder vergunningplichten
- Geen onlosmakelijkheid meer
- “losse” vergunningen per activiteit
- Initiatiefnemer wordt gestimuleerd participatie vorm te geven
 - Bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit: aanwijzing verplichte participatie kan door gemeenteraad
- Aanvraag via Omgevingsloket: toepasbare regels voor vergunningcheck en aanvraag en viewer

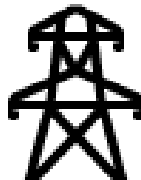
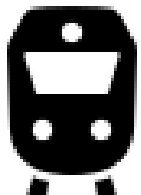
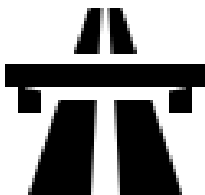
Omgevingsvergunning

Vergunningplichtige activiteiten worden aangewezen door:

- Rijk:
 - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
 - Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Provincie: omgevingsverordening
- Gemeente: omgevingsplan
- Waterschap: waterschapsverordening

Projectbesluit

Het projectbesluit maakt projecten met een publiek
nationaal, provinciaal of waterschapsbelang mogelijk

Waterschap

Provincie

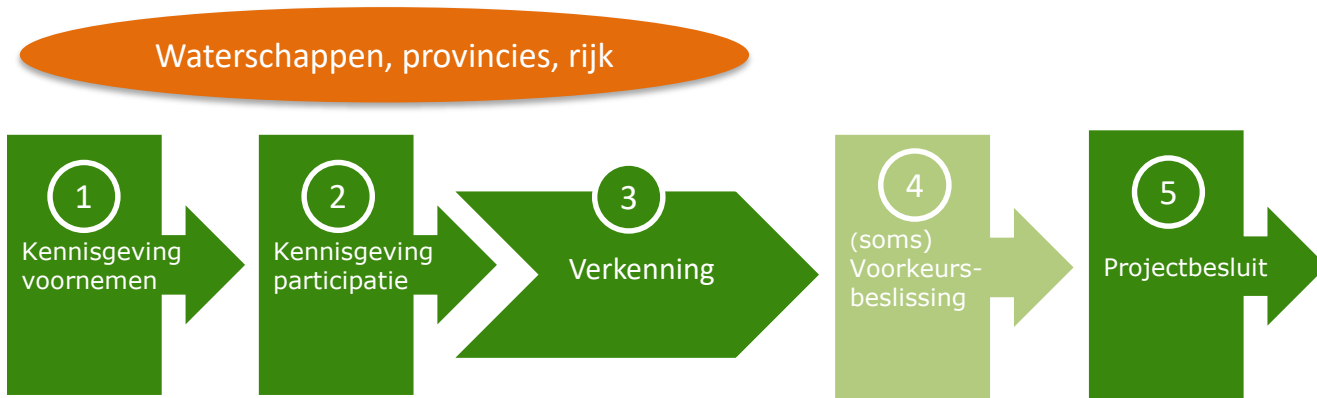
Rijk

Belangrijke kenmerken projectbesluit

- verschillende procedurestappen (= projectprocedure)
- wijzigt omgevingsplan
- kan gelden als omgevingsvergunning
- kan gelden als ander besluit
- verplicht tot vroegtijdige participatie
- korte beslistermijn bij bestuursrechter en bei

De projectprocedure

Waterschap: Dagelijks Bestuur

Provincie : Gedeputeerde Staten

Rijk: Minister (veelal IenW, EZK, soms i.o.m. BZK)

Voorbereiden op de omgevingswet

Minimale eisen

1. Omgevingsvisies van Rijk en provincie vastgesteld en ontsloten
2. Omgevingsverordeningen vastgesteld en ontsloten
3. Indien Projectbesluit: kunnen vaststellen
4. Omgevingsplan kunnen wijzigen en laten voldoen aan instructieregels
5. Vergunningen en meldingen: oa kunnen ontvangen en beoordelen

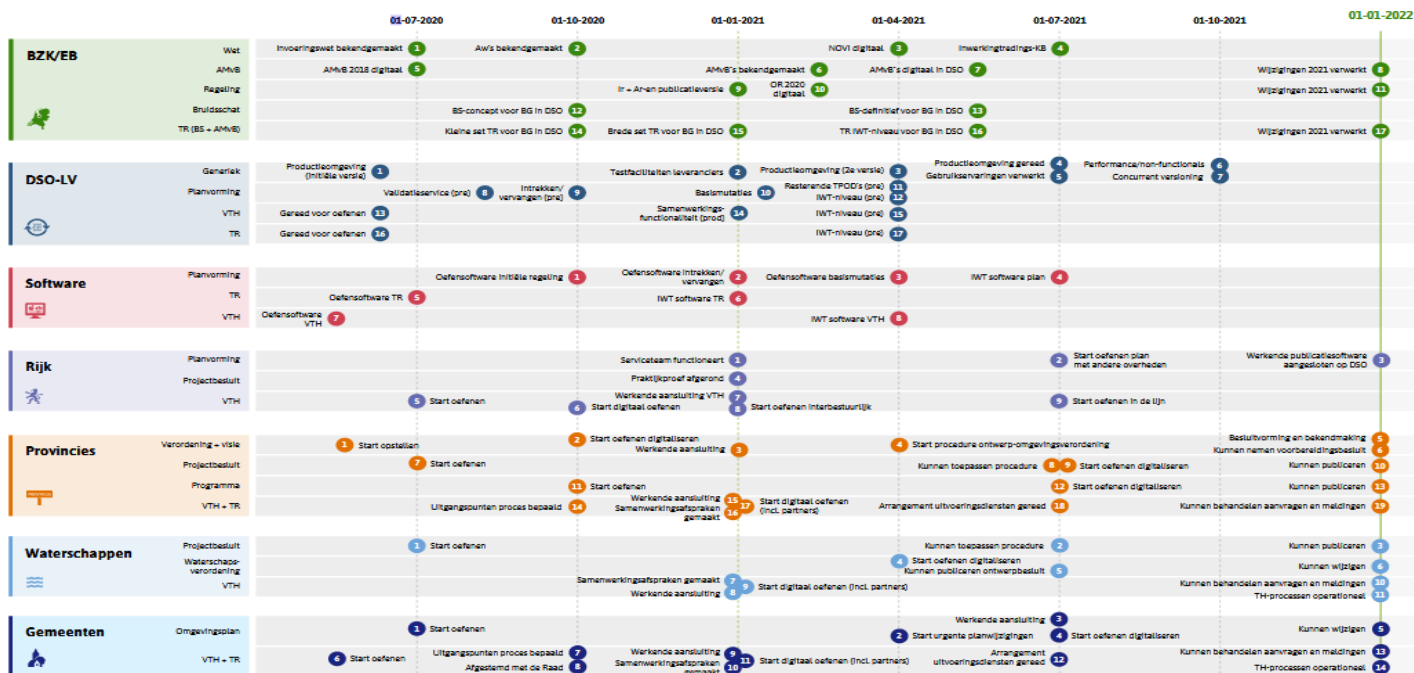
Toezicht en Handhaving

Vanaf inwerkingtreding wet ook volgens de nieuwe regels.

Denk bijvoorbeeld aan:

- handhaven op de specifieke zorgplicht,
- samenloop bij vergunningverlening en daardoor beide handhavingsbevoegd, etc.

Gezamenlijke route 2022

Informatie en vragen

Informatie:

[Www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl](http://www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl)

<https://vng.nl/>

<https://ipo.nl/>

<https://www.uvw.nl/>

Vragen:

naar 'contact' van de website aan de slag